

Cella SERGHI

Pe firul de păianjen
al memoriei

Într-o zi Camil m-a chemat la telefon.

— Diseară mergem împreună la Capșa. Profesorul e în consiliul editurii la Cultura Națională. De el depinde acolo apariția unei cărți, el decide. Vine și Any Ondra.

A venit împreună cu Sebastian, care s-a scuzat că nu poate rămâne: avea bilet la concert. Profesorul n-a avut ochi decît pentru ea, iar ea n-a vorbit decît despre cartea pe care o scria. N-o terminase, dar îi găsisese titlul.

Profesorul părea încîntat, fascinat. Camil, cînd a apucat să plaseze un cuvînt, nu i-a vorbit despre mine, ci despre manuscrisul lui Mircea Gesticone.

— Părinții lui au fost singurii mei prieteni, singurii care mi-au trimis scrisori și pachete pe front.

Enervat, probabil, de eforturile Daniei – era numele care-i plăcea – de a-și cuceri editorul și neobișnuit ca altcineva să fie în centrul atenției, Camil a preluat ofensiva, discutînd cu un entuziasm – pe care-l simțeam exagerat – despre romanul protejatului său, *Războiul micului Tristan*. Despre mine, nici un cuvînt.

Dar poate că seara aceea a marcat un sfîrșit, dar și un început. Insuccesul meu ca femeie mă va îndemna să iau totul de la capăt: și viața, și cartea. Eroina mea nu trebuie să ajungă la Paris ca să vadă că peste tot este la fel, în cercul aceleiași lumi. N-o să facă ochi dulci ca să-și găsească un editor. Eroina mea nu se va sinucide și nu se va împăca cu soțul ei. Acasă, n-o să mai găsească nimic din ce a lăsat: nici casa, nici compromisurile adunate în toate ungherele ei, nici

pe Michi. O să se găsească numai pe ea și o să înțeleagă, va trebui să înțeleagă cum a ajuns aici, unde a greșit.

Cartea nu era terminată, dar nu fiindcă nu avea un sfârșit, ci fiindcă totul trebuia să înceapă, încă o dată, ca la începutul lumii după cataclism.

„Toate diminețile de vară, pe plajă, sînt primele dimineți ale lumii”, spune Camus. Cărțile lui nu le citisem, poate că nici nu erau scrise, dar el se născuse ca și mine la mare, și avea vîrsta mea. Și dacă nu pot să spun: „Toate serile de vară la mare dobîndesc înfățișarea unui sfârșit de lume solemn”, e fiindcă înaintea mea a spus-o Camus. Scriitorul poate că nu exista, dar el știa că există, că e scriitor și că aceste dimineți, aceste seri vor trăi în cărțile copilului care a hoinărit pe malurile mării.

Ca și Albert Camus, m-am simțit copil bogat, fiindcă, neavînd casă, îmi petreceam timpul pe străzi și străzile erau ale mele și la fiecare colț de stradă apărea marea. Plaja era toată a mea și toate minunile puteau să apară de după un dîmb de nisip, de după o stîncă.

Sărăcia am simțit-o cînd am pierdut orașul, unde toate străzile coborau spre faleză, unde toate scoicile, toate pietrele, toată lumina, cerul cu tot albastrul din lume, copilăria liberă și fantastică, totul era al meu.

Cînd ne-am refugiat, mama a luat cu ea o boccea cu rufe curate, foarte puține, cîteva lucruri de vară și un pahar de botez de argint. Cît a regretat coșul cu rufe murdare – nicio dată nu se strînseseră atîtea –, cît am regretat

cercul pe care-l dorisem atît, și pachetul cu cărți, premiul cu care absolvisem clasa I primară. Nu apucasem să citesc decît una din ele: *Barul norocos*.

Nu mi-am dat seama că am luat cu mine copilăria.

A doua zi, m-am pomenit dimineata foarte devreme cu Any Ondra. Fără să telefoneze și fără să se scuze că a picat la o oră nepotrivită.

— Aș vrea să știu ce impresie ți-am făcut aseară. Camil pretinde că am fost vulgară, penibilă. Că dumneata ești o doamnă. Ei bine, eu nu sînt o doamnă, sînt o scriitoare și am nevoie de un editor. N-aveai decît să-l cucerești dumneata.

Umbla prin casă de colo colo, se uita la cărți. Îi plăceau rafturile zidite în adîncimea peretelui și căptușite cu lemn ars. Examina atent desenul în cărbune pe care îl cumpărasem de dragul pictorului.

— E cartierul tătărăsc din Mangalia?

— Nu, e Marrakesch, în Maroc.

Și deslușind semnătura:

— Constantin Constantinescu?! N-am auzit! Îl cunosc pe Ștefan...

În fața ferestrei, care dădea pe un balcon spre strada Arcului, m-a întrebat:

— Dacă divorțezi, trebuie să te muți? De ce divorțezi? Îmi place vederea de aici.

Mă zgîria și indiscreția și inexplicabila intimitate și nasul ei prea mare și în vînt, care n-o împiedica să fie frumoasă.

— Îmi place că n-ai perdele. Parcă-i pe vapor. Mă așteptam la un interior burghez.

— De ce?

— Te culci devreme, te scoli devreme, te îmbraci ca o fetiță cuminte, te-ai măritat cu un inginer. Nu te întreb de ce l-ai luat, dar îmi pare bine că l-ai lăsat. Numai de nu te-ai răzgîndi. Totdeauna cînd o fată se mărită mă întristez. Cînd divorțează, mă bucur. Dar dacă divorțezi pentru Camil...

Nasul i s-a încrêțit. Nu observa că nu răspund la nici una din întrebările ei.

— Să știi că el n-o să se însoare.

La fel îmi vorbise și Sebastian cu trei ani în urmă.

— Prietenul nostru Camil vorbește despre iubire absolută, dar i se pare firesc ca femeia pe care o iubește să doarmă cu altul în pat, fiindcă e soțul ei. Se luptă pentru etică, pentru morală, în tot ce scrie, dar ar accepta să aibă copii pe care să-i crească altul. Îi place să cucerească și mai ales să fie cucerit, îi place jocul și orice rumoare în jurul lui. Eu îi semăn, de aceea îl scot din sărite. Cred că era furios aseară că am plecat cu profesorul. Ce ți-a spus?

— Că Maria vrea să plece pentru o săptămînă la țară.

— Știu. Îi fată vaca. Și el e furios că îndrăznește să-și ia o săptămînă de vacanță. Ea, care nu-i liberă nici duminica.

— Totuși Maria ar intra în foc pentru el.

— Cine n-ar intra în foc pentru el? Pînă într-o zi, cînd fugi mîncînd pămîntul. Atunci i se aprind lui călcîiele, se crede nedreptățit, înșelat și descrie stările astea ca nimeni altul.

Și descoperind pe masa neagră, îngustă, de lungimea peretelui hîrțile, caietele mele:

— Camil nu ți-a găsit un pseudonim? Mie mi-a propus să semnez Maria Popescu. Maria i se pare numele cel mai frumos din lume. Maria Popescu, cel mai original, tocmai prin banalitatea lui.

Privea cu interes dezordinea de pe masa de lucru.

— Spune, cum stai cu romanul? Îmi pare rău că n-ai aranjat nimic cu profesorul aseară. Am să vorbesc cu el azi. Joi voi fi invitată la masă la directorul editurii, în fiecare joi are șase persoane la masă. Am să-i cunosc pe Lady Asquith și pe Anton Bibescu. Spune, îl mai iubești pe Camil? Știu, ar fi trebuit să te întreb mai pe ocolite.

— Eu ar fi trebuit să te invit să șezi și să-ți fac o cafea. Pot să te las câteva minute singură?

— De ce? Pot să vin la bucătărie. Mi-e mai dor de o bucătărie, decît de o cafea. Pînă anul trecut, cînd mi-am luat licența, am stat la cămin. De atunci, la gazde care nu mă lasă să intru în bucătărie. Acces la baie da, la bucătărie nu. Cafeaua o fac pe spirt în camera mea și totul miroase a spirt, și camera, și cafeaua, și eu. Visul tatei era să fiu profesoară și gospodină. Îmi găsisese un soț, profesor de caligrafie și desen. Avem la Lugoj casă cu livadă, grădină și tot ce trebuie. Tata e profesor de istorie. Mama mea vitregă, o femeie foarte de treabă. Amîndoi mă răsfață. Copil orfan! Camil spune că sînt prea răzgîiată, dar la început îi plăceam. La început totul le place bărbaților, că ești copil orfan, că ești răsfațată, că ești cochelă, capricioasă, că nu te găsesc cînd te caută, că te așezi pe covor

sau la gura sobei, sau pe marginea mesei, sau pe genunchii lor. Pe urmă totul devine cusur...

Dania umbla acum prin bucătărie, deschidea și închidea cutiile de pe rafturi, sertarele.

— Totul e prea nou, prea lustruit, și nu miroase a bucătărie. Cine o fi inventat Shell-gazul ăsta? Și nici n-are cuptor. Noi avem o mașină de gătit enormă, e zidită odată cu casa, plită cu șase ochiuri, cuptor să intre un vitel, să doarmă toate pisicile pe el.

— Uite, mi-a dat cafeaua în foc! am spus năucită.

— De ce divorțezi? Nu mi-ai răspuns.

— Fiindecă nu sînt fericită.

— Crezi că poți să ții în mîină fericirea, cum ții acum coada ibricului? Camil mi te dă mereu de exemplu.

— Ca să te necăjească.

— E adevărat, mă scoate din sărute.

— Bine că te-ai liniștit.

— Simt că am putea fi prietene.

Și după ce a sorbit din cafea:

— E foarte bună și filigenele adorabile. Eu am una de la Ada-Kaleh, i-am făcut ochi dulci cafegiului ca să mi-o dea.

— Cred că obții tot ce-ți place.

— Altfel cum m-aș putea descurca?! Spune, dumneata cum ai să reușești?

— Să reușesc, ce?

— În primul rînd să-ți găsești editor, pe urmă pe cineva care să-ți lanseze cartea și să scrie despre ea, cu autoritate. Dacă te bizui pe Camil!... Ai văzut aseară? Dacă ai să ajungi celebră, da, Camil o să se laude că te-a descoperit, că te-a lansat, că lui îi